

Yttrande

Datum
2017-03-22
Ert datum
2017-02-08

Vårt dnr
016/2017-4.1.1.
Ert dnr
2017/00703 Saknr 8.3.5

Sidnr
1(2)

Livsmedelsverket
Område Livsmedelskontroll
Avdelning Support
Att: Zofia Kurowska
Box 622
751 26 Uppsala

**Ansökan om marknadsgodkännande av den genetiskt modifierade majsens
MON 87427 x MON 87460 x MON 89034 x MIR162 x NK603
(EFSA/GMO/NL/2016/134)**

Yttrande

Baserat på det underlag som nämnden tagit del av bedömer vi att livsmedel och foder från majsens MON 87427 x MON 87460 x MON89034 x MIR162 x NK603 inte innebär någon ökad risk för människors eller djurs hälsa jämfört med konventionell majs. Nämnden ser inte att import och bearbetning av den aktuella majsens skulle kunna påverka miljön negativt.

Att majs som modifierats för att motstå angrepp från fjärilslarver visat sig innehålla lägre halter av svampgifter jämfört med konventionell majs är positivt ur livsmedels- och fodersäkerhetssynpunkt.

Bakgrund

Företaget Monsanto har ansökt om marknadsgodkännande av den genetiskt modifierade majsens MON 87427 x MON 87460 x MON 89034 x MIR162 x NK603. Ansökan omfattar import och bearbetning och användning som livsmedel och foder.

Majsens har tillförts tre gener som gör den motståndskraftig mot vissa arter av skadedörare och en gen som minskar skördeförlusterna vid begränsad vattentillgång. Majsens är även tolerant mot herbicider baserade på glyfosat.

Överväganden

Den aktuella majsens har tagits fram via konventionella korsningar mellan MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 och NK603. Var och en av dessa är godkänd för import och bearbetning och användning som livsmedel och foder inom EU.

De tre gener som gör majsens insektsresistent fungerar genom tre olika verkningmekanismer vilket vid odling av majsens kan fördröja en eventuell resistensutveckling i insektspopulationer.

Ansökan omfattar inte odling, vilket gör att spridningsrisken är begränsad till eventuella spillplantor. Det är dock inte sannolikt att spillplantor i samband med import etablerar sig i naturen och tränger ut andra arter. Det är heller inte troligt att spillplantor etablerar sig i odlingslandskapet och pollinerar konventionella grödor. I

lagstiftningen ställs dessutom krav på övervakning av oförutsedda händelser, inklusive övervakning av spillplanter i samband med import. Majs är en introducerad art och saknar vilda släktingar i Europa.

Etisk bedömning

De gener som majsens modifierats med finns i flera majssorter som saluförs inom EU. Nämnden ser inte att den aktuella majshybriden skulle avvika från de tidigare godkända majshybriderna på ett sådant sätt att den skulle ha någon negativ effekt på hälsa eller miljö.

En indirekt effekt av de gener som ger majsens skydd mot angrepp av fjärilslarver är att halterna av svampgifter blir lägre i jämförelse med i konventionell majs. Detta är positivt ur livsmedels- fodersäkerhetssynpunkt. Nämnden ser också positivt på den egenskap som minskar skördeförlusterna vid begränsad vattentillgång.

Den EU-gemensamma märknings- och spårbarhetslagstiftningen ger varje individ en valmöjlighet. Den som så önskar kan välja att inte köpa produkter som består av, innehåller eller är framställda från majsens MON 87427 x MON 87460 x MON 89034 x MIR162 x NK603.

Beslut i detta ärende har efter föredragning av kanslichefen Marie Nyman fattats av ledamöterna Birgitta Eilemar, Stefan Johansson, Marianne Pettersson, Johan Hultberg, Emma Nohrén (skiljaktig, se bilaga), Kristina Yngwe, Wiwi-Anne Johanson (skiljaktig, se bilaga), Lars Tysklind, Annika Eclund, Stellan Welin, Jens Sundström, Tina D'Hertefeldt (särskilt yttrande, se bilaga) och Lars Ährlund-Richter samt tjänstgörande ersättarna Anders Forsberg, Rikard Holmdahl och Åsa Strand. Vid ärendets slutliga handläggning utan att delta i avgörandet deltog även ersättarna Daniel Bäckström, Sven Ove Hansson och Laura Parducci samt tjänstemännen Birgit Postol och Jenny Carlsson.

Birgitta Eilemar

Marie Nyman

Ledamöterna Emma Nohrén (MP) och Wiwi-Anne Johansson (V) är skiljaktiga och anför följande:

Företaget Monsanto har ansökt om marknadsgodkännande av den genetiskt modifierade majsens MON 87427 x MON 87460 x MON 89034 x MIR162 x NK603. Ansökan omfattar import och bearbetning och användning som livsmedel och foder.

Majsens har tillförts tre gener som gör den motståndskraftig mot vissa arter av skadegörare och en gen som minskar skördeförlusterna vid begränsad vattentillgång. Majsens är även tolerant mot herbicider baserade på glyfosat.

Den aktuella majsens har tagits fram via konventionella korsningar mellan MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 och NK603. Var och en av dessa är godkänd för import och bearbetning och användning som livsmedel och foder inom EU.

De tre gener som gör majsens insektsresistent fungerar genom tre olika verkningsmekanismer vilket vid odling av majsens kan fördröja en eventuell resistensutveckling i insektspopulationer.

Att de gener som majsens modifierats med finns i flera majsenssorter som saluförs inom EU ser vi inte som något positivt då vi anser att vi inte kan acceptera lägre krav på importerade grödor än vad vi själva skulle ställa om de odlades i Sverige. Det går mot generationsmålet och i tveksamma fall bör försiktighetsprincipen råda. Generationsmålet inom miljömålssystemet säger i korthet att vi ska klara våra miljömål i Sverige utan att det leder till försämringar i andra länder. Då kan vi inte se en utveckling där vi går mot ett större kemikalieberoende. Därför anser vi att det är fel att godkänna grödor som förutsätter bekämpningsmedelsanvändning. I stället borde man minska, inte öka, mängden kemikalier i jordbruket

Ledamoten Tina D'Hertefeldt anmälde särskilt yttrande enligt följande:

Egenskapen torktålighet medför att spilld majs har goda förutsättningar att överleva i naturliga och odlade torra habitat. Sådan förvildad majs kommer att klara torra förhållanden bättre än majs som inte är torktålig. För en gröda som medförts potentiellt fitnesshöjande egenskaper som torktålighet är det särskilt viktigt att spill av levande majskorn förebyggs och följs upp, eftersom denna egenskap även ger en fördel i naturliga habitat.